

logia, que són la majoria, requereix sovint desplaçaments sobtats i llargs que obliguen a l'abandonament d'una funció constant com és — o hauria d'ésser — la docent. Per això Taracena, ni quan va traslladar-se a Madrid, no aspirà a cap càtedra, cosa que li hauria estat fàcil d'obtenir. Això sol ja és un mèrit sobresortint, i demostra la seva ferma vocació científica d'excavador.

Nat a Sòria l'1 de desembre de 1895, ingressà el 1915 al cos de Museus, i passà tot seguit a exercir la direcció del Museu Numantí de Sòria, que feia poc que havia estat creat, i més tard, també la del Celtibèric de la mateixa ciutat, en el moment que fou fundat. Primer juntament amb Mèlida, després sol, dirigí les excavacions de Numància. La pau de la petita ciutat castellana li deixà amples lleures per al treball. Dels anys de permanència en ella és quasi tota l'obra de Taracena, amb exploracions sistemàtiques a la província, algunes tan importants com la de la *villa* romana de Cuevas, la més extensa fins ara de les descobertes a Espanya.

Després de la guerra, fou traslladat a Madrid, on ocupà la direcció del Museu Arqueològic Nacional. La seva tasca d'investigador disminueix sensiblement, absorbit per les activitats científico-burocràtiques de la capital. Amb tot, és dels darrers temps de la seva vida la direcció de les excavacions empreses per la Diputació foral de Navarra, especialment fructíferes les de la *villa* romana de Liédena. En la reunió de Zuric del III Congrés Internacional de Ciències Prehistòriques, l'any 1950, obtingué la decisió que el IV Congrés, a reunir el 1954, tingués la seva seu a Madrid. Això fou un èxit personal de Taracena, que a més, únic Membre espanyol en el Consell Permanent internacional que hi pogué assistir — ja que l'altre Membre, que era el qui signa aquestes ratlles, no pogué fer-ho molt contra el seu desig —, en fou designat automàticament president. Però aquesta decisió en molts conceptes es pot considerar equivocada per prematura. La mort el sorprengué el 31 de gener de 1951, en plena organització del Museu que dirigia i del Congrés que havia de presidir. — J. DE C. SERRA I RÀFOLS.

L'Institut für europäische Geschichte i «La Nouvelle Clio». — L'any 1949 començà a publicar-se a Brusel·les una revista que, per les seves característiques, mereix un comentari especial des d'aquestes columnes, encara que hagi d'ésser forçosament molt breu. Es titula «La Nouvelle Clio» i duu el subtítol de «Révue mensuelle de la découverte historique». Es troba al seu davant un home del prestigi universal d'Henri Grégoire, i col·laboren amb ell, principalment, André Alfoldi, Sir Ernest Barker, Giacomo Devoto, Wilhelm Ensslin, Fritz Kern, Pierre Lambrechts, Isidore Lévy i André Piganiol. «La Nouvelle Clio» és una conseqüència de les reunions d'Espira, tingudes anualment des del 1948, en les quals homes de ciència de diversos països, però principalment historiadors (en el més ample sentit de la paraula) francesos i alemanys, han tractat de crear entre ells, per a difondre'l entorn d'ells, un clima d'ampla comprensió mútua. Un altre resultat, dirigit en el mateix sentit, ha estat la creació, amb seu a Magúncia, de l'Institut für europäische Geschichte, que planejà, però que no pogué veure en marxa, a causa d'haver mort el 21 de maig de 1951, poques setmanes abans de la seva inauguració, Fritz Kern, per a caracteritzar el qual només cal dir que durant l'època nazi prengué el determini de suspendre totalment les seves publicacions, que excellien en l'aspecte de la filosofia de la Història. La *Historia Mundi*, la redacció de la qual és la tasca principal de l'Institut, s'inspirarà en el mateix esperit, que ha d'ésser tan grat en un país de les característiques del nostre.

A «La Nouvelle Clio» es publiquen, amb la màxima competència, però amb una brevetat que no n'exclou l'interès i n'augmenta la precisió, treballs sobre els problemes històrics de totes les èpoques que, per qualsevol circumstància (noves descobertes, progressos de la investigació, etc.), ocupin un lloc en l'actualitat científica, o hagin experimentat un canvi important en la manera d'ésser vistos. Així, doncs, sense ésser una publicació destinada als especialistes de determinada branca o disciplina històrica, inte-

ressa fins i tot els mateixos especialistes d'aquestes branques o disciplines, ja que hom hi troba presentats aspectes o fets que a voltes tarden molt de temps a ésser comentats en les mateixes revistes especialitzades. Esmentarem, gairebé a l'atzar, alguns dels suggerstius treballs que hi han aparegut fins ara. Les inscripcions de Karatepe, — amb els seus textos bilingües aproximadament del segle VII a. de J. C. — descobertes el 1946 en aquell lloc fins ara desconegut de l'Àsia Menor, estan destinades a jugar un paper semblant al de la pedra de Roseta en la interpretació dels jeroglífics hitites; Isidore Levy els comenta atentament (I, 105), així com Henri Grégoire (I, 122 i 162). La important troballa, feta el 1947, d'un conjunt de manuscrits hebreus (i arameus) en una cova prop de la Mar Morta, determina articles interessantíssims de Dupont-Sommer (I, 330), de R. Goossens (I, 336 i 634) i d'Henri Grégoire (I, 354), que posen el lector en coneixement d'aquests textos, en els quals sembla trobar-se la confirmació de la dita de Renan, que sentia en la secta dels essenians «un avant-goût de christianisme». L'altra gran troballa recent de manuscrits antics, els còdexs en papirus continguts en una gerra trobada a Egipte, al peu del Djebel et-Tarif, uns cinquanta quilòmetres al nord de Luxor, el 1946, formant tota una meravellosa biblioteca gnòstica copta, escrita durant els segles III i IV, és comentada per J. Doressa (I, 59). Els problemes apassionants suscitats per les excavacions de Sant Pere de Roma, són tractats amb justesa i serenitat, no exempta de crítica derivada del misteri en què foren tingudes durant tant de temps les troballes fetes sota la Confessió, per un home de l'autoritat de P. Lemerle (I, 393; cal consignar que l'article és anterior a la gran publicació de l'Institut Pontifici d'Arqueologia Sacra, que no ha pas satisfet a tothom i que ha quedat ràpidament antiquat per les noves troballes fetes en la continuació dels treballs). P. Bosch i Gimpera exposa amb justesa i precisió la forma com veu actualment la colonització grega i fenícia a l'extrem occident (III, 269). Podríem multiplicar aquestes cites, però ens sembla que no cal per a fer ben visible el caràcter i l'interès de la publicació, que veu la llum sota el cel lliure de Bruselles, però que té les seves arrels en tota l'Europa culta. — J. DE C. SERRA I RAFOLS.

El Seminari d'Història de la Universitat de Barcelona. — El Seminari d'Història de la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat barcelonina, que va ésser fundat fa uns vint anys pel doctor Antonio de la Torre, llavors professor ordinari, tingué un moment de brillantor en els anys immediatament anteriors a 1936 quan sorgiren del seu clos treballs de tanta envergadura com la tesi de Jaume Vicens Ferran *II i la Ciutat de Barcelona* i el llibre commemoratiu *Barcelona sense Universitat i la restauració de la Universitat de Barcelona (1715-1837)*, original de Ferran Soldevila.

Transcorregut després un llarg període d'estancament forçós, les activitats del Seminari d'Història de la nostra Universitat han manifestat una revifada, sobretot a partir de l'any 1948, coincidint amb el nomenament del doctor Jaume Vicens i Vives per a la càtedra d'Història Moderna. Des d'aquella data, el Seminari no solament s'ha posat al dia quant a l'adquisició de llibres i revistes d'especialitat i ha normalitzat el seu funcionament, ans també, en el termini de quatre anys, ha vist agrupar entorn del doctor Vicens una veritable escola de modernistes catalans que aspira a prosseguir les tradicions d'honestetat científica i de treball exigent que la historiografia catalana ha après sobretot de Rubió i Lluch i els seus deixebles, o sigui l'escola dels Estudis Universitaris Catalans. Aquest nucli universitari d'historiadors (el Centre d'Estudis Històrics Internacionals de la Universitat de Barcelona), ha establert contactes profitosos amb especialistes estrangers, alguns dels quals (Yves Renouard, de Bordeus; Philippe Wolff i Jacques Godechot, de Tolosa de Llenguadoc; Charles Morazé, de París, i Michel Mollat, de Lille) han vingut a Barcelona i han dissertat al Seminari d'Història. Han estat enviats també becaris barcelonins a París, a Lovaina i a Tolosa, i amb aquesta darrera Universitat funciona regularment un intercanvi d'estudiants per a la preparació